

Người Cách Tân Trang Phục Quan Họ

Với những đóng góp đáng ghi nhận trong việc cách tân trang phục của các liên anh liên chị quan họ, người thợ may già Lê Duy Thu ở Bắc Ninh đã vừa nhận được bằng khen của Hiệp hội Câu lạc bộ UNESCO Việt Nam và cả Huy chương vì sự nghiệp văn hóa Việt Nam.

Đánh liều "lược bớt" chiếc áo mớ ba mớ bảy

Từng là Trưởng đoàn dân ca quan họ Bắc Ninh, ông Thu thường xuyên phải đưa chị em xuống tận Hà Nội để may quần áo biểu diễn. Nhận thấy bộ quần áo truyền thống có nhiều chỗ chưa ổn như khá rộng nên làm mất eo người mặc, lại có đến ba lớp nên mặc vào rất cộm... từ năm 1996, sau khi về hưu, ông bắt đầu thử nghiệm những cải tiến trang phục quan họ.

Sau nhiều lần may đi, may lại, vào khoảng năm 1997-1998, ông mạnh tay lược bớt bộ áo mớ ba mớ bảy chỉ còn hai lớp. Lớp ngoài bằng lụa the đen hoặc tím than, lớp trong là vải nhung màu đỏ. Hai màu này lồng vào nhau tạo thành màu cánh gián. Trên cổ áo là một lớp vải màu xanh (nhiều nơi dùng màu vàng) gọi là miếng lật thay thế cho lớp áo giữa. Thật bất ngờ, đây đã được xem là điểm cách tân đáng kể nhất và thành công nhất của ông. Miếng lá lật vừa là điểm nhấn của cả bộ trang phục, vừa là yếu tố trang trí nên đã tôn được vẻ đẹp của chiếc yếm đào bên trong. Kết hợp với chiếc áo tân thời (thường chít eo) nên ông đã chít eo chiếc áo mớ ba mớ bảy làm toát lên những đường cong trên cơ thể người phụ nữ.

Đụng đến cả chiếc yếm đào, vành khăn mỏ quạ...

Táo bạo hơn, ông còn đụng đến cả chiếc yếm đào truyền thống vốn vô cùng tinh tế. Ông điểm thêm những hạt kim sa, kim xuyên quanh vòng cổ làm cho chiếc yếm điệu đà hơn. Đồng thời, ông thiết kế cổ yếm đào tròn và ôm khít lấy cổ người mặc. Vạt áo phía trước được may dài và võng xuống một chút so với vạt sau, giúp cho bước đi của người mặc thêm sóng sánh, uyển chuyển. Sau chiếc yếm đào, ông tiếp tục sửa lại chiếc khăn mỏ quạ vành trước để cao, to, còn vành sau thấp và nhỏ dần để khi chít không bị gãy góc, lại tôn thêm vẻ đẹp của gương mặt. Các cô gái Kinh Bắc, các liên chị quan họ sau khi thử chiếc áo cách tân của ông đều rất thích.

Nhằm phù hợp với bộ áo quần cách tân của liên chị, ông cũng phải cải tiến trang phục của liên anh. Đáng kể nhất là chiếc khăn xếp đã được ông xử lý thành sáu vòng, nhưng có bảy nếp gấp tạo thành một chữ nhân ở phía trước, khiến cho người đội khăn xếp có vẻ thanh lịch và nho nhã hơn.

Với việc cách tân trang phục quan họ, đầu tháng Giêng năm 2003, ông Lê Duy Thu đã được Hiệp hội Câu lạc bộ UNESCO Việt Nam tặng bằng khen và trao Huy chương vì sự nghiệp văn hóa Việt Nam. Đây là một phần thưởng xứng đáng dành cho ông, bởi hằng ngày ông vẫn cần mẫn với từng đường kim mũi chỉ để tạo nên những bộ trang phục quan họ hiện đại mà không mất đi vẻ đẹp truyền thống lâu đời.